

Regelmatige vruchtwisseling kan
onkruidproblemen in mais voorkomen

Nieuw leven voor oude onkruiden

Het is een doorgaand proces: het gaan en komen van onkruidsoorten in mais. Telkens als er een probleemkruid onder controle is, komen er weer nieuwe. Vruchtwisseling en een kleinere rijenafstand verlagen de onkruiddruk aanzienlijk.

tekst **Florus Pellikaan**

Chemische bestrijding blijft in de maisteelt binnen Nederland en België vooralsnog de meest succesvolle methode om maisvelden onkruidvrij te houden. Toch is de bestrijdingswereld constant in beweging. 'In het verleden konden met slechts enkele middelen alle onkruiden worden bestreden. Het gebruik van een aantal hiervan is door milieumaatregelen echter niet meer toegestaan', stelt Henk Groeneveld van Alliance, leverancier van onder andere gewasbeschermingsmiddelen. 'Onkruiden die we de laatste jaren nauwelijks meer zagen in het maisveld komen nu weer op en breiden zich uit. Als zulke onkruiden voor problemen gaan zorgen, zien we dat er binnen enkele jaren een goed middel op de markt komt. Mais is tenslotte een van de grootste gewassen ter wereld. Heb je een goed bestrijdingsmiddel ontwikkeld, dan ben je de man. Telkens staan er echter weer nieuwe onkruiden op, dat is honderd procent natuur.'

Meer vruchtwisseling

Zo was enkele jaren geleden de hanenpoot een van de probleemkruiden. Inmiddels is deze plant goed te bestrijden en dringt glad vingergras zich op als belangrijkste onkruidsoort uit de grassenfamilie. In de kaders op deze pagina's staat meer informatie over de op dit moment meest voorkomende of moeilijk te bestrijden onkruiden in mais.

Haagwinde

De haagwinde vormt op dit moment het grootste onkruidprobleem in mais. Het hardnekkige onkruid klimt in de maisplant en heeft enorme wortelstokken die door grondbewerking over het land verspreid worden. Deze kunnen het jaar erna weer nieuwe planten geven. Bovendien moet de haagwinde veel bladmassa hebben voordat spuiten effectief is. Daardoor is in de mais vaak een tweede bespuiting nodig, bij het achtste tot het tiende blad van de mais, om de haagwinde te doden. Het middel Primus heeft de beste werking, maar kan niet in alle maisrassen worden gebruikt.

Papegaaienkruid

Het papegaaienkruid is een eenjarig zaadonkruid dat veelvuldig voorkomt. De plant kiemt tot het begin van de zomer. Hierdoor is de bestrijding moeilijk omdat de gewone onkruidbestrijding al heeft plaatsgevonden en bodemherbiciden niet altijd optimaal werken tegen deze plant. Het papegaaienkruid klimt niet in maisplanten en heeft weinig kans wanneer het gewas gesloten is. Papegaaienkruid kan regionaal in droge gebieden problemen geven.

Zwaluwtong

De zwaluwtong is een plant uit de duizendknoopfamilie. De geribbelde stengels winden zich om voorwerpen of andere planten. De zwaluwtong kan tot een meter lang worden. Tot ongeveer vijf jaar geleden werkte een veelgebruikte middelencocktail onvoldoende en werd de zwaluwtong hier en daar een probleem. De oplossing is het toevoegen van een kleine hoeveelheid Starane. Zwaluwtong kan zorgen voor opbrengstderving door niet goed gevulde kolven.

Ooievaarsbek

De ooievaarsbek behoort tot de ooievaarsbekfamilie waarvan ook de geranium deel uitmaakt. De vervelende eigenschap van de plant is dat het zichzelf rijkelijk uitzaait over een akker. De bloemen van de ooievaarsbek zijn paarsachtig. De ooievaarsbek scheidt via de wortels een stof uit die ervoor zorgt dat de maisplant minder goed groeit. In sommige regio's komt de ooievaarsbek veelvuldig voor.

Glad vingergras

Niet langer hanenpoot, maar glad vingergras is het belangrijkste onkruid in de grassenfamilie. De plant is vanuit België Zuid-Nederland binnengekomen en verspreidt zich nu via machines en mest over de rest van Nederland. Vingergras woekert over de grond en onttrekt veel voedingsstoffen aan de bodem. Sinds een jaar is het nieuwe middel Clio het meest geschikt voor de bestrijding van glad vingergras.

'Wanneer opkomende onkruiden door de huidige middelen slechts half geraakt worden, willen ze overleven. Hierdoor vormen ze meer zaad en verspreiden ze zich erg snel over een akker', vertelt Groeneveld. 'Dit versnelt het proces van het opkomen van nieuwe onkruiden. In Amerika dacht men er in de onkruidbestrijding te zijn met de hier niet toegestane Roundup Ready-mais. Deze mais is namelijk resistent tegen Round-up, maar na twee jaar bleken de distel, de muur

en het fluweelblad ongevoelig. Deze onkruiden veroverden vervolgens het maisveld, waardoor er naar nieuwe middelen moest worden gezocht. Aan onkruidbestrijding komt nooit een eind. Niet dat er nieuwe onkruiden komen, maar oude onkruiden herleven.'

Onkruiddruk in mais is voor een groot gedeelte te voorkomen door wisselteelt toe te passen. 'Er is geen betere onkruidbestrijder dan wisselteelt. In Nederland heeft op ongeveer zestig procent van de maispercelen ook het jaar ervoor mais gestaan', stelt Wim Boudeling, salesmanager van Dow AgroSciences. 'Onkruid vermenigvuldigt zich op blijvende maispercelen in rap tempo.'

Wouter ten Brinke, directeur van Ten Brinke bv, gespecialiseerd in onder meer gewasbescherming, vult aan: 'Een veehouder kan veel geld verdienen door wisselteelt toe te passen. Meerjarige onkruiden als haagwinde krijgen niet de kans zich te ontwikkelen en over een perceel te verspreiden. Ook vingergras komt dan veel minder voor. De onkruidbestrijding kan bij een goede vruchtwisseling voor de helft van het geld en het bespaart een vanggewas.'

Kleinere rijenafstand

Mais is een bijzonder onkruidgevoelig gewas, maar daar kan volgens Henk Groeneveld op termijn verandering in komen. 'Omdat de rijen gewoonlijk op 75 centimeter van elkaar staan, duurt het relatief lang voordat het gewas dicht is. Hoe eerder een gewas dicht staat, hoe minder kans op onkruiden. Daarom verwacht ik dat binnen enkele jaren de rijenafstand naar 50 centimeter gaat. Naast een betere onkruidonderdrukking is ook de opname van voedingsstoffen beter. Door een kleine rijenafstand kunnen veehouders minder bemesten en het levert ook nog zeven tot negen procent meeropbrengst.'

Bij onkruidbestrijding in mais is het van belang de onkruiden te kennen. 'Ongeveer dertig procent van de veeboeren spuit zelf. Zeker voor hen is het van belang om de onkruiden te herkennen', stelt Groeneveld. 'Het beste moment van het bestrijden van onkruiden, zoals de grasachtige, is tussen het derde en het zesde blad van de maisplant. Naast het spuiten tegen de onkruiden die er al staan, is het gebruik van een of meerdere goede bodemherbiciden noodzakelijk. Bij het gebruik van goede herbiciden krijgen de meeste onkruiden zes weken geen kans om te kiemen.' l